

Copyright foto

Paulus van den Berg tevreden over proef aardappelbedden

Bedden een derde minder beregend

Paulus van den Berg uit Bergeijk telde dit jaar als proef een deel van zijn aardappelen op bedden in plaats van op ruggen. Met vochtsensoren mat de akkerbouwer tijdens het groeiseizoen het vochtgehalte in de bodem. De bedden bleken het water beter vast te houden. Hierdoor kon de aardappelteler twee beregeningsbeurten besparen.

Het is half september. Op het aardappelperceel van Paulus van den Berg staan de Afrikaantjes inmiddels oranje te bloeien. De aardappelteler zet deze groenbemester niet alleen in voor de productie van organische stof, maar vooral ook tegen de vermeerdering van aaltjes. De vroege Premières die op het perceel stonden, zijn geroid en afgeleverd. Het is het tijd om de balans op te maken. Bijna een derde van de aardappelen van Van

den Berg stond dit jaar als proef op bedden. Vanwege de droogtegevoelige lichte zandgrond is de aardappelteler in droge periodes genoodzaakt om te beregenen. Door een deel op bedden te zetten, hoopte de akkerbouwer op een meer constante vochthuishouding en een besparing van één of meer beregeningsbeurten. De proef pakte positief uit. In het droge voorjaar hielden de bedden het water beduidend beter vast dan de rug-

gen. „In de bedden kon ik de tijd tussen de beregeningsbeurten verlengen, en zo twee keer een beregeningstrek van 25 millimeter uitsparen.“

Kosten besparen

Om in het droge voorjaar alle gewassen van voldoende water te voorzien, draaide de beregeningsinstallatie bij Van den Berg in die

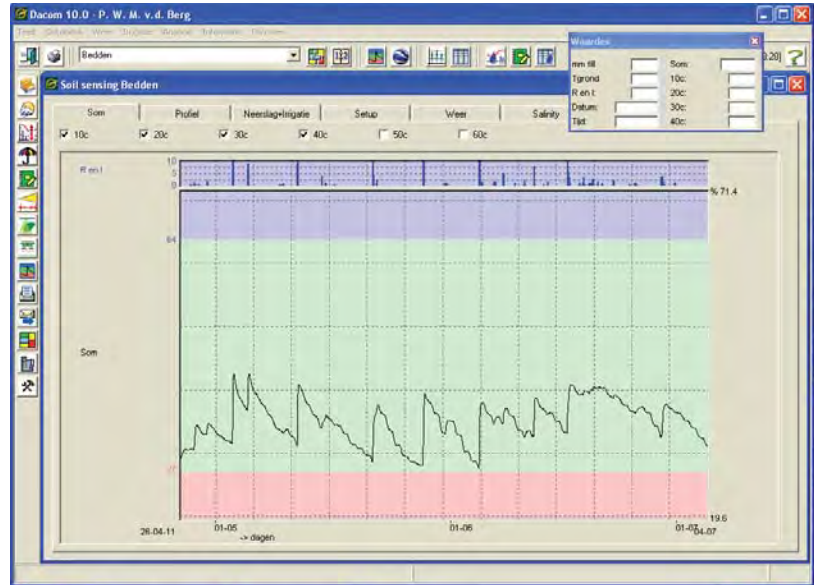
Paulus van den Berg vergeleek afgelopen teeltseizoen de teelt van aardappelen op bedden en ruggen. Bij de bedden bespaarde hij een derde van de beregeningskosten en hield hij meer tijd over om zijn andere gewassen te beregenen.

De grafiek laat het vochtverloop in de bedden zien. De pieken geven de beregeningsbeurten weer vanaf eind april tot juli. Door de twee bespaarde beregeningsbeurten laat deze grafiek twee pieken minder zien dan de grafiek van het vochtverloop in de ruggen. Na een piek loopt de lijn in deze grafiek minder stijl af.

periode continu door. In totaal beregende de akkerbouwer zijn aardappelen vanaf begin mei tot begin juli zeven keer met gemiddeld 25 millimeter water per beurt. Gedurende het groeiseizoen hield de aardappelteler de vochttoestand in de grond nauwkeurig bij met vochtsensoren van Dacom. Deze sensoren maten het vocht in de grond op vier dieptes. Een computerprogramma registreerde de hoeveelheden water in de grond en hield een grafiek bij van het verloop. Bij de bedden liep de grafiek van het vochtverloop na een beregeningsbeurt minder steil terug. Het weerstation in het nabijgelegen Reusel registreerde tijdens de groeiperiode een hoeveelheid neerslag van 147 millimeter. Dat is in de grafiek terug te zien aan de kortere staafjes tussen de pieken van de beregeningsbeurten door. Doordat de bedden het water beter vasthielden, bespaarde de akkerbouwer bij het beregenen 50 millimeter. In totaal diende Van den Berg in de ruggen 153 millimeter toe en in de bedden 103 millimeter. „Ik heb niet berekend hoeveel ik met twee trekken bespaard heb, maar in de bedden lagen de beregeningskosten een derde lager dan in de ruggen.“ Daarnaast hield de akkerbouwer meer tijd over om alle andere gewassen te beregenen.

Knollen gelijk

Hoewel de bedden het water beter vasthielden dan de ruggen, was de opbrengst en de kwaliteit van de knollen gelijk. Gemiddeld leverde Van den Berg 52,5 ton aardappelen af per hectare. Het verschil in tarrapercentage tussen beide systemen – enkele tienden van procenten – is eveneens te verwaarlozen. De percentages van de aardappel- en grondtarra lagen gemiddeld op 1 en 2,5. In de groeifase

viel Van den Berg wel het verschil in loofontwikkeling op. „Bij de bedden ontwikkelde het loof zich sneller en had het gewas eerder een grotere massa blad dan bij de ruggen. Wat daarvan de oorzaak is, weet ik niet. Maar tussen de knollen zag ik in de groeiperiode en tijdens de oogst geen verschil. Doordat ik voldoende beregeningscapaciteit had, zat voor mij het voordeel van de bedden alleen in de besparing van beregeningsbeurten. Maar bij onvoldoende beregeningscapaciteit kunnen bedden, doordat ze meer water vasthouden, ook een voordeel hebben in de opbrengst en kwaliteit van de aardappelen.“ Naast het weer spelen ook andere factoren zoals ras en grondsoort mee in de keuze tussen bedden of ruggen, laat de aardappelteler weten. „Ik kies bewust voor een vroeg ras. Bij een laat ras kan het vasthouden van water tijdens de oogst nadelig werken. Op mijn lichte zandgrond valt die nadelige werking nog mee, maar bij een zwaardere grondsoort in combinatie met veel regen zou de teelt op bedden voor moeizame rooiomstandigheden kunnen zorgen.“

Dieper rooien

Om halve aardappelen te voorkomen, moest Van den Berg tijdens de oogst de knollen in bedden dieper rooien dan die in de ruggen.

De Grimme DL1700 tweerijige wagenrooier kreeg daardoor meer grond voor zijn kiezen. Maar door voldoende zeefcapaciteit kon de akkerbouwer de aardappelen in bedden met dezelfde snelheid en zonder extra grond in de kipper rooien. De aardappelen werden in vier etappes gerooit, verspreid over juli en augustus. De Premières, bestemd voor de fritesindustrie, werden meteen af land op vrachtauto's geladen en naar de verwerker vervoerd. Op 1 juli bedroeg de opbrengst van de aardappelen op ruggen 45 ton per hectare. Anderhalve maand later kwam er van het gedeelte op bedden 55 ton aardappelen per hectare af. De vergelijking tussen de beddenteelt en de ruggenteelt is dus gedaan aan de hand van proefrooiingen vlak voor de oogst. De resultaten uit de proefrooiingen kwamen op dat moment zowel in de ruggen als in de bedden overeen met 45 ton per hectare. De aardappelteler zette 25 ton per hectare vast op contract. In verband met de hogere contractprijs op 1 juli van 15,5 cent per kilo was het voor de akkerbouwer aantrekkelijk om vroeg te rooien. Per dag nam de contractprijs met 0,3 cent af. Later beurde Van den Berg voor het vrije deel van zijn aardappelen elf, zeven en vier cent. Volgend jaar zet de aardappelteler zijn aardappelen wéér op bedden. Hoe groot dat deel zal zijn weet hij nog niet. „Dat is ook mede afhankelijk van de aardappelmarkt en van de contracten die ik kan afsluiten.“ ■

Bedrijfsgegevens

Paulus van den Berg heeft een akkerbouwbedrijf in Bergeijk (NB). Op zestig hectare aaneengesloten lichte zandgrond verbouwt hij op volgorde stamslabonen, consumptie-aardappelen, zomergerst, suikerbieten, waspeen en zaaïuien in een rotatie van één op zes. Drie van de tien hectare aardappelen van het vroege ras Première stonden dit jaar als proef op bedden van anderhalve meter breed, in plaats van op ruggen.

